

maal. Nu vil jeg indrømme, at denne Vinter neppe egner sig til at tage hele dette Spørgsmaal op. Tager man de Sager op, som er nævnte i Socialdemokratiets og det radikale Partis Arbejdsprogrammer, kommer vi neppe længere. Spørgsmaalet om Len og Stamhuse og Fideikommissier vil utvivlsomt blive et af de store Spørgsmaal under den første Valgperiode under den nye Grundlov, men man kunde meget godt gennemføre et midlertidigt Skatteforslag. Min ærede Kollega, det ærede Medlem fra Odense, foreslog en Skat af 1,25 promille af disse Lensgodser og Fideikommissier udover Formueskatten ifølge Loven af 8. Juni 1912 og desuden 1 pCt. af Grundværdien, endvidere en ekstra Arveafgift af 10 pCt. ved første Succession og 2 pCt. mere ved hver af de følgende Successioner. Det sidste har selvfølgelig ikke videre Betydning, naar det kun gælder om en midlertidig Foranstaltning, men en vis Promille af Formuen, en vis Procent af Grundværdien tror jeg vilde være paa sin Plads, idet der her ikke vil være Tale om en Skat, som vilde ramme baade retfærdige og uretfærdige, den vilde kun ramme uretfærdige, nemlig kun Folk, der med mer eller mindre Uret nyder Udbytte af en stor Del af Landets Jord. Oprindeligt hørte der til Lenenes Besiddelse visse Forpligtelser, men disse har man efter Haanden smøget af sig. Blandt andet hørte dertil ogsaa en vis Forpligtelse til at yde Militærtjeneste, og der kunde vel da nu i dette Øjeblik, hvor en stor Del af vore Udgifter skyldes Udgiften til militære Foranstaltninger, være særdeles god historisk Grund til at lægge en Skat paa Len og Stamhuse. Dertil kommer, at det er særlig det store Landbrug, som i denne Tid har tjent saagodt.

Der fremkom fra en Mand, som er blevet taget stærkt til Indtægt af Venstrepressen, nemlig Landbrugsskoleforstander Madsen-Mygdal, et Forslag om at skaffe 15 Mill. Kr. i Skat paa den Maade, at man paalagde en ekstra Krigsbeskatning af 5 Mill. Kr. ud over, hvad der nu finder Sted, desuden 5 Mill. Kr., som Kommunerne skulde kunne kræve i Formue- og Lejlighedsskat, og endelig 5 Mill. Kr. ved en særlig Kornarealskat. Jeg erindrer, at da man hørte om Forslaget om en Ekstraskat af 5 Mill. Kr. paa Kornarealer, var det ligesom en Del af den Presse, der havde jublet over Madsen-Mygdals Optræden, tabte noget af Interessen for ham. Det var imidlertid maaske en Vej, man kunde prøve at komme frem ad, men jeg synes, at den Vej, som er antydet i det

udarbejdede positive Forslag af det ærede Medlem fra Odense, er ikke uoverkommelig og ligger nok saa nær, og den vil særlig ramme det store Landbrug, isom har tjent saa godt i det forløbne Aar. En saadan Lensskat vilde, hvis den blev gennemført med de Satser, som det ærede Medlem fra Odense i Lenskommissionens Betænkning har foreslaaet, kunne give $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr. om Aaret. Det er ikke saa nemt at se, hvad Grundværdien vil være i Forhold til Ejendomsskylden, og jeg ved, at de Prøvevurderinger der har fundet Sted, har givet en forholdsvis ringe Grundskyld i Sammenligning med Ejendomsskylden, en forbavsende lille Grundskyld, og det har været en Skuffelse, ved jeg, for de ortodokse Georgeister. Men hvordan det vilde stille sig, naar Grundværdiskatten føres rationelt ud i Livet, er et andet Spørgsmaal. Ejendomsskylden for Lensgodser er sikkert sat alt for lavt, og ved en Omvurdering vil den utvivlsomt komme meget højere op. Jeg tror, at der vil blive en Grundværdi — jeg skal ikke trætte ærede Medlemmer med Beregninger —, der vil gøre, at man med en Skat af 1 pCt. af Grundværdien og 1,25 pro mille af Formuen vilde komme til et Beløb af ca. $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr. om Aaret.

Er man imidlertid ængstelig for ved en enkelt Lov at lægge Grundværdien til Grund for en Beskatning, fordi der skal en særlig Vurdering til, og fordi det er et nyt og uprøvet Princip, kunde man maaske forene den Madsen-Mygdal'ske Tanke med dette, jeg her har sagt, nemlig ved Gennemførelsen af en midlertidig Hartkornsskat for Lensgodser. Vi har jo Hartkornsskatter endnu i Kommunerne, og det vilde være overordentlig simpelt at ligne en saadan Skat paa det store Landbrug, der har tjent saa meget ved Krigen. Lad os da sætte den ekstraordinære Krigsskat op, og lad os kun faa en Børsskat, og jeg vil gerne være med til, som den ærede Ordfører foreslog i Gaar, at gøre den højere, men lad os saa ogsaa ramme til denne Side her, for her er virkelig et Skatteobjekt, der kan bære det, hvor man ikke rammer i Flæng og Spræng, men hvor man kan pege paa historiske og øjeblikkelige Grunde til at ramme netop her.

Dette er altsaa min Henstilling til de Overvejelser, der vil komme i Vinter om, hvorledes vi skal klare Land, Rige og Folk ud over den vanskelige Situation, hvori vi i Øjeblikket befinder os.